

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Programul

serbărilor semicentenary dela moartea Marelui arhiepiscop și mitropolit Andrei Șaguna

Miercuri, în 28 Iunie v. (11 Iulie n.) 1923

Intimpinarea la gară a P. P. Sf. Sf. ierarhi.

La ora 9 seara societățile de lectură ale tinerimei dela Seminarul teologic arhidiecezan «Andreian» și dela Școala normală «Andrei Șaguna» din Sibiu, vor aranja o ședință festivă, în sala cea mare a prefecturii județene.

Joi, în 29 Iunie v. (12 Iulie n.) 1923 — sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel

La ora 8 a. m. primirea MM. LL. Regele și Regina la gară.

Pelerinaj la Rășinari.

La ora 8^{1/2}, se va începe sfânta Liturghie, celebrată de toți P. P. Sf. Sf. L. L. ierarhii, în biserica cea mare din Rășinari.

La ora 11 primirea MM. LL. în Rășinari. Parastas pentru fericitul în Domnul arhiepiscop și mitropolit Andrei Șaguna, la Mausoleul de lângă biserica cea mare din Rășinari. Cuvântări.

Intoarcerea la Sibiu.

La ora 6 p. m. festival cu cântări corale bisericești și discurs festiv, în biserica catedrală din Sibiu.

La ora 8^{1/2} banchet pentru invitați în onoarea MM. LL. în sala Urania.

Ceice doresc a participa la aceste serbări, sunt rugați să se anunțe Consistorului arhidiecezan din Sibiu, cel mai târziu până în 8 Iulie nou. a. c.

NOTĂ. În acest program se va încadra serbarea jubileului de 50 ani al Școlii speciale de Cavalerie din Sibiu, ora 8—10^{1/2}, precum și dejunul dat de Școala de Cavalerie, ora 1—3 p. m. la care vor lua parte MM. LL.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 5441—1923 Ep.

CONCURS

pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul școlar 1923/4 se publică concurs.

În internat vor fi primiți în prima linie în mod gratuit orfanii săraci ai preoților și funcționarilor bisericești din arhidieceza ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, cari cercetează vreuna din școalele medii, civile, comerciale sau școala normală din Sibiu, ear ca solvenți vor fi pri-

miți cu preferință copiii preoților văduvi, apoi ai celorlalți preoți și funcționari bisericești activi, precum și orfanii și copiii altor părinți mireni din arhidieceză.

Ceice doresc să fie primiți în acest internat vor avea să-și înainteze cererile lor Consistorului arhidiecezan în Sibiu până Miercuri în 19 Iulie (1 August) a. c., însoțite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzută cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul și de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoți vor anexa și un extras familiar extrădat de oficiul parohial cu indicarea numelui și etății tuturor membrilor familiei, a comunei bisericești unde tatăl a servit ca preot, data morții tatălui, precum și date precise și amănunțite cu privire la averea mobilă și imobilă ce posed.

3. Atestat școlar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de școală.

Fiecare petent va avea să arate în petiție, la care școală voiește să se înscrie și în ce clasă.

Orfanii de preoți cari au fost primiți în internat în anul școlar trecut 1922/23 nu vor avea să înainteze cerere de primire, fiind ei considerați ca primiți în internat și pentru anul viitor școlar. Ei trebuie însă să anunțe Consistorului până la 19 Iulie (1 August) a. c. că vor să rămână și pe anul școlar 1923/24 în internat.

Toți ceilalți însă cari doresc să fie reprimiți trebuie să înainteze petiție de primire.

Taxa internatului pentru cei solvenți va fi la Lei 5000 — cinci mii — pentru anul școlar întreg, care se va plăti în patru rate egale și anume: la înscriere, la 1 Noemvrie, la 1 Februar și la 1 Mai. Afară de aceasta fiecare solvent va mai avea să aducă în natură câte doi saci cartofi și câte cinci kilograme unsoare sau slănină.

Intrucât în decursul anului școlar s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiți obligați a plăti diferența la termenul ce se va stabili de către Consistorul arhidiecezan.

Elevii primiți în internat vor fi obligați să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăși de zi, 4 ismene, 3 cămăși de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat (saltea sau strejac, țol ori plapomă, perină, două cearceafuri, două fețe de perină și o cuvertură de pat), 3 ștergare, 2 servete,

un săculeț pentru rufe murdare 40/50 cm., păhar, cuțit, furculiță, lingură pentru supă și pentru cafea, o ceașcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinți, perie de haine și ghetă, ață, ace, briceag — și hainele și încălțăminte necesară.

Internatul se va deschide cu începearea anului școlar, când toți cei primiți vor fi supuși unei vizite medicale.

Fete nu se primesc în internat, ci numai băieți.

Onorații protopresbiteri și parohi sânt poftiți a atrage atențiunea văduvelor preotese asupra deschiderii acestui internat, îndemnându-le să-și înainteze îndată cererile pentru primirea orfanilor lor în internat.

Sibiu, 15/28 Iunie 1923.

Consistorul arhidiecezan.

Din durerile noastre

În vremile actuale de sbucium și frământare, peste care și-a întins aripa cel mai josnic materialism, se găsesc totuși în deosebitele straturi sociale și idealști luptători contra așa zisei «notă a vremii». Cei mai hotărâți luptători aparțin, cum e și natural, rândurilor preoțimii noastre.

Tânărul preot pornește de pe băncile școlii cu trebuitorile cunoștințe, cu sufletul vibrând de căldura sublimei misiuni, căreia are să-și închine răvna vieții, și ajunge în cutare unghiu al țării, precum i-a fost, cum se zice, norocul. Ear norocul nu poate să fie pentru toți la fel. Mulți din tineri se nimeresc în ținuturi puțin productive, cu cei mai săraci locuitori, cum sânt b. o. ținuturile Munților apuseni și altele asemenea acestora.

La început pare că toate ar fi bune. Encrășii se uită cu simpatie la nou alesul lor și ascultă cu interes aparent predica rostită din înălțimea amvonului, primind bucuros sfaturile tinărului preot.

Dar, numai cu sfaturi și îndemnuri nu se prea înfăptuește mare lucru. Treptat, treptat, însuflețirea dispăre, farmecul noutății încetează, credincioșii se răresc în biserică, și mai fiecare își vede numai de necazurile proprii. Sânt apoi Dumineci când nu-i prescură nici pentru oficierea sf. liturghii.

Sec și fără viață răsună cuvântul în pustiul fără fapte. Știe preotul că: «credința moartă e, fără fapte», și cea mai excelentă predică, nesprijinită pe faptă, — nu mult valorează. El vede că vorba prinde rădăcină atunci, când e urmată de exemplu; mai vede și aceea că puțini sânt

cari înțeleg sau își dau silința să înțeleagă. Și aceasta nu atât din cauza luptei pentru existență, cât mai ales pentru că sufletul țaranului a fost lăsat în părăsire mult amar de vreme.

În toate părțile satului unde preotul își aruncă privirile, dă de nevoi și neajunsuri: familii care își târăsc existența de azi pe mâine, din cauza neputinței părinților de a munci pământurile neproductive; copii schilozi, desbrăcați, plâng cerând o bucătică de pâine; bătrâni neputincioși căzuți parecă sub blăstemul dumnezeesc, și atâtea alte ființe omenesti, care poartă în piept aceeaș scântee divină, căzute victimă unei sorți nemiloase.

Toți aceștia au trebuință de ajutor real. Mintea entuziastului preot se sbate sub năvala de furtunate gânduri. și o lacrimă se rostogolește din ochii lui umeziți de durere, căci vocea lăuntrică îi șoptește: «Și tu ești sărac; aici însă nu mai e vorbă să *iei*, ci să *dai*».

Și atunci izbucnește altă luptă interioară și grozavă: Deoparte mila pentru săraci, de altă parte starea lui materială șubredă... Mica ecleejie, de 2—3 jugăre, — dacă este — produce puțin, venitele din comună sânt disparente, și tinerul preot se sbate într-o mare dilemă: dacă cere dreptul său, pentru că «vrednic e lucrătorul de plata sa», alții vor suferi cumplit din cauza lui; dacă nu cere, el și familia sa sânt expuși crudei mizerii...

Salariul preoților fiind din cale afară redus, unii dintr'înșii s'au apucat de afaceri, ca să poată trăi, ceea ce firește degradează tagma, pentru că slujitorul altarului nu trebuie să fie și negustor.

Multe parohii sânt tot vacante, n'au conducător sufletești, și azi sânt preoți cari administrează două, trei și patru parohii pe întindere de zeci de kilometri. În situația aceasta este aproape imposibil unui paroh să se intereseze amănunțit de starea morală a credincioșilor lui.

Ce e și mai trist, școlaele se află în stare deplorabilă: localuri defectuoase și prelegeri ținute de cantori și cursiști nequalificați.

Stările acestea se exploatează cu zel de curente sectariste, pornite de pe continentul făuritor de noi religii, care prinde

mai ales din cauza lipsei de cultură religioasă a poporului.

Acum câteva săptămâni mă întâmpină un bătrân parohian.

— Bună ziua, părinte!

— Bună ziua, moșule. Ce vânt te aduce pe aici?

— Vânt de jale părinte. — Și cu lacrimi în ochi începe bătrânul să povestească cum l-a binecuvântat Dumnezeu cu doi feciori cari lucrează la o mină din Lupeni și cum ei erau suprema mângăere a bătrânețelor sale. Dar unul a apucat pe drumul pierzării, pe drumul satanei, umblând la adunările sectarilor cari lucrează în întunec la subminarea țării și neamului românesc.

Și m'a rugat bătrânul cu multă căldură izvorâtă din suflet îndurerat, să deschid ochii feciorului și să vadă prăpastia în care se afundă, spre rușinea membrilor familiei născuți și răposați în sfânta noastră lege românească.

Dar, de astă dată, zadarnic a fost sfatul, căci boala se vede era învechită. Ideile pierzătoare, însușite în spirit bolșevic, au prins rădăcini în firea dărză a țaranului rătăcit de turmă.

Preotul — durere — nu poate izbuti totdeauna, cum ar dori; este și el om, căruia între altele îi trebuie hrană și îmbrăcăminte potrivită... Un preot în opinci și în haine pomozite nu impune nimănui chiar de ar duce viața cea mai neprihănită...

Chestiunea îmbunătățirii stării materiale a clerului a fost mult discutată, — dar până azi simțim prea puțin rezultate bune. Bărbații din vremile noastre cari poartă în mâni frânele țării, să se gândească serios la una dintre cele mai arzătoare probleme în viața neamului nostru. Lipsesc preoții, rămân bisericile goale și poporul fără conducători sufletești. Dușmanii ca lupi flămânzi îmbrăcați în vestmânt de umilință, pe căi fațșe și pe căi ascunse lovesc în cea mai puternică bază: în moralitatea creștină a poporului dela sate. Și cum poporul e ușor crezător și nu are cine să-l ferească, încet și sigur cade în ceea ce constituie abisul pentru întreg neamul românesc.

Contra maghiarismului ne-am apărut noi înșine. Dar contra acestui pericol, cu tendințe de destrămare a statului, trebuie să fim sprijiniți mai din adins, pentru a-l combate și remedia.

Îmbunătățească-se soarta clerului și atunci parohiile văduvite din aceste sărace ținuturi și altele asemenea lor se vor întregi cu oameni de muncă și cu dor de înălțare sufletească.

Îmbunătățească-se soarta învățătorimii și starea localurilor de școală existente, și vom avea puteri calificate.

Dacă însă cei de sus nu se vor îngriji să așeze la poarta sufletului românesc amenințat, puteri potrivite și scutite de mizeriile traiului, spiritul destrugător sectar va pătrunde și va învenina și sufletul poporului nostru lipsit de conducătorii săi firești.

Pr. Ștefan Florescu

Semicentenar. Liceul nostru «Andrei Șaguna» din Brașov a comemorat Vineri cu prilejul închiderii anului școlar semicentenarul morții Marelui Mitropolit Andrei Șaguna. La ora 10 dimineața preoții I. Prișcu și C. Mușlea au oficiat în biserica sf. Nicolae un parastas solemn întru pomenirea de veci a marelui binefăcător și păstor al liceului. Au asistat elevii școlaelor, corpul profesoral și reprezentanții autorităților.

După oficierea parastasului elevii școlaelor profesorii și autoritățile și publicul s'au întrunit în aula liceului, pentru a asista la festivitatea încheierii anului școlar. Festivitatea s'a început cu executarea Imnului regal de către corul liceului sub conducerea dlui profesor N. Oancea. A urcat apoi tribuna directorul liceului, dl Dr. Iosif Blaga, care într'un frumos discurs a apreciat activitatea Mitropolitului Andrei pe toate terenurile vieții publice românești din Ardeal.

A urmat executarea unui cor și o declarație reușită a elevului O. Popovici din cl. VIII. Luând apoi cuvântul dl Dr. V. Glăjar, vicepreședintele Eforiei școlare, arată rostul premiilor școlare, care sânt îndemn la muncă pentru viitor. S'a făcut apoi distribuția premiilor elevilor distinși. Serbarea s'a terminat cu un marș executat de corul școlaeli.

Centenar. În Arad s'a sărbătorit cu mare solemnitate Duminică centenarul seminarului nostru teologic. Cu această ocazie, directorul Dr. T. Botiș a rostit o cuvântare festivă, în care a scos la iveală însemnătatea culturală și națională a institutului teologic ortodox român din Arad în timp de un veac. După amiază s'a ținut o izbită serbare școlară.

FOIȘOARA

Din faptele lui Șaguna

— După acte și documente —
(Urmare din Nr. 47)

«Păra locuitorilor, a câtorva creștini din Turnișor în contra parohului lor Iacob Popovici, dată spre reîntoarcere, împărțându-ți te poftesc pe Prea Cucernicia Ta, ca fără întârziere să chemi înainte-ți pe zisul preot și în numele meu să-l dojenești pentru fapta aceasta, cu care a cutezat dânsul să se facă șieși judecător în treaba sa proprie... acum fără zăbavă să meargă la toți creștinii aceia, la cari n'a fost la sfântul botez și ale căror familii și case nu le-a botezat, apoi pentru pretenția sa să-și procureze îndestulare pe calea sa cuviincioasă». (Nr. Pres. 22/1852).

«La arătarea-ți despre purtarea cea necuviincioasă a parohului nostru din Cristian, Climent Popovici, am aflat de bine a-l soroci înaintea mea, carele venind și prezentându-se a înțeles dela mine păra crâșnicului Ioan Manciu și-a precunoscut, că din biserică a luat lumini și unt de lemn și că umblă la crâșmă. Pentru toate acestea aspru l-am înfruntat și cu 10 fl. v. a., l-am pedepsit pe seama fundațiunii Franciscosefiane, care el a și plătit și așa s'a slobozit acasă». (Nr. Con. 1180 din 1853).

«Deoarece din relația Prea Cinstiei Tale

din 6 April a. c. și 20 ese la lumină, că după jurământul depus de Maria lui Dimitrie Gligor din Săliște, preotul de acolo Daniel Neamțu e vinovat părei date asupra lui de susnumita, drept aceea zisul preot se pedepsește cu un canon, de 10 fl. m. k., eară pe parohul Dan. Neamțu să-l dojenești, a se purta mai potrivit chemării sale preoțești». (Nr. Cons. 431/1856).

«Cu mulțumită am primit pe seama cate-dralei cei 80 fl. 87 cr., bani austr. prin Prea Cinstia Ta în numele unor creștini din Gurarului 4 fl. 20 cr.; Săliște 54 fl. 80 cr.; Căcova 17 fl. 87 cr. și Turnișor 4 fl. și te poftesc pe Prea Cinstia Ta, ca în înțelesul Circularului meu din 20 Februarie a. c. nr. Prez. 120 să oprești dela duhovnicie pre cei lenoși preoți din Săcel, Sibiel și Vale, și nebăgători de seamă de giasul arhierului lor». (Ad. 35 din 1859. Poziția 20).

Preotul pedepsit nu se ierta, până nu se constata o îndreptare. Astfel preotul din Săliște Nicolae Moga, cerând să fie slobozit din nou a servi ca preot, Șaguna cere informațiuni dela ceilalți preoți din Săliște. Căpătând informațiuni negative, Șaguna nu uită a se îngriji și de cel greșit și pedepsit, statorind pe seama parohului suspendat o subvențiune de 200 fl. m. k. De-negând preoții, afară de Dimitrie Borcea, a plătit această subvențiune, Șaguna îi muștră prin cuvinte aspre: «Fiindcă preoțimea din Săliște, afară de preotul Dimitrie Borcea, nu numai nu s'a învoit a plăti suspendului preot Nicolae Moga, suma de una sută fl. m. k. pe anul trecut, ci s'au declarat a nu plăti nici pe viitor, ci aduce numai un protocol despre veniturile parohiei

susnumitului, care a ei declarație dovedește clar și lămurit urăta palimă de lăcomie, ce încuibându-se într'însa, i-au tâmpit și amăgit toate simțurile de compătimire și iubire frățească de o parte, ear de altă parte fiindcă și zisul preot Nicolae Moga prin oprirea lui dela funcții sub un timp de un an și jumătate și-a luat cuvenita răsplată pentru spulberatele lui purtări și năravuri, neprejudicatele vorbe și nepotrivitele purtări — au aflat de bine scaunul Episcopesc deslegându-l de canonul avut, a-l slobozi iarăși la Epatrafir, pe lângă aceea ca pe viitor ferindu-se de tot aceea, ce ar putea de loc vreunui prepus despre a lui purtări — să se poarte după cuviință și potrivit deregătoriei preoțești. — Eară pe preotul de acolo Dimitrie Borcea, carele prin solida și exemplarnica lui purtare, și prin declarația dată în privința plății susnumitei sume, ce dovedește o inimă compătimitoare și simțuri adevărat creștinești, — a fost totdeauna pe îndestularea scaunului Episcopesc, a-l denumi de namesnic protopopes cu binecuvântare de a purta brău roșu». (Nr. 125/1855; Nr. 1122/1855; Nr. 1211/1853 și Nr. 244/1856).

Eată cum știa Șaguna să se îngrijească și de cei vinovați, să mustre pe cei neînțelegători și să răsplătească pe cei buni.

Ținea mult ca preoțimea să se poarte în totdeauna cu toată cuviința. La centrul episcopiei nu era iertat nici unui preot a se prezenta decât în costumul preoțesc, și cei din jurul Sibielului erau pedepsiți, dacă veniau la Sibiu, și nu se înștiințau mai întâi protopopului: «Când oricare dintre preoți va fi silit din pricini cuvin-

Biserica și școala

— Lecție meritată —

Cu ocazia vizitei ministeriale făcute în Săcele, unde a luat parte la conferința corpului didactic din județul Brașovului și dl. ministru Dr. Angheliescu, revizorul școlar al Brașovului, dl. Pompiliu Dan a crezut să captiveze pe înaltul său șef prin disertația ce a ținut-o despre: Raportul dintre biserică și școală.

Cu mult patos s'a silit să arate mulțimii adunate, că biserica n'a avut (?) nici o influență asupra școlii, că școala își are trecutul ei independent (?) de biserică, că este numai invenție (!) că școala-i fiica bisericii, — și alte cumințenii de felul acesta.

Lumea a rămas cu totul mirată de judecățile pripite ce se aduceau bisericii, acelei biserici care, în sbuciumatul ei trecut, a adus jertfele cele mai mari pentru susținerea școlilor, și care a privegheat ca școala să rămână adevărat focar de cultură națională și creștină. Și acum, în România nouă, când se pare că totul este permis, vine dl. P. Dan să tăgăduiască bisericii orice merit în trecutul școlii române...

Dl. ministru Angheliescu, rău impresionat de «părerile» dlui revizor, a ținut o lecție de istorie bisericească, pe care n'ar trebui s'o uite nici dl. P. Dan, ca revizor de școle. Dl. ministru a arătat rolul important ce l-a avut biserica în trecutul școlii române, mai ales în Ardeal.

Dl. Dr. Angheliescu spune că dela început *trebuie să facă între biserică și școală multă mai multă legătură, decât a făcut dl. revizor școlar.* Este incontestabil că școala a jucat, joacă și va juca un mare rol în viața noastră culturală — spune dl. ministru Angheliescu, — *nu este mai puțin adevărat însă că trebuie să fim profund recunoscători bisericii noastre, bisericii ortodoxe, care s'a identificat cu neamul nostru, atât dincolo cât, și dincoace de Carpați.* În curând se va sărbători centenarul lui Andrei Șaguna, al acestui mare patriot și adevărat apostol, care a iubit neamul nostru întreg. Șaguna n'a fost numai cel mai mare arhiepiscop, ci și cel mai mare om politic care a întărit aici neamul românesc. *Între biserică și școală a fost și este o legătură continuă. Dincolo, în tinda bisericii s'au ridicat primii cărturari ai neamului, și biserica noastră este o biserică eminentă națională.* Eu am spus încă dela 1911 ca acolo unde nu avem învățători, să recurgem la preoți. Trebuie ca învățământul religios să fie extins până în ultima clasă a învățământului secundar. Căci, când un popor nu-și păstrează credința lui, ajunge, ca în Rusia, până la canibalism. De aceea trebuie să fie o *unire între învățători și preoți*, pentru că și unii și alții contribuie la ridicarea acestei țări.

Dacă ni-a fost dat să vedem înfăptuit idealul național, și dacă acest ideal s'a înfăptuit

cioase a veni la Sibiu, unul ca acela mai întâi totdeauna să avizeze pe protopopul său, să umble în vestimente preoțești, să nu intre și să-și petreacă prin cârcime, ci să se poarte cu bună cuviință și potrivit tagmei lor preoțești, căci altminterlea mă voi vedea silit a pedepsi pe călătorii și neascultătorii orânduiei aceleia, fără nici o iertare, după canoanele sf. noastre biserici, și adevărat înțaiioară se va opri unul ca acela dela slujba dumnezească pe 7 zile; de a doua oară pe de două ori pe atâtea, adevărat 14 zile, și a treia oară pe de trei ori 7 zile.... Spre mai mare împlinire a rânduelii acesteia Te îndatorez pe Prea Cinstia Ta, ca să-ți alegi doi indivizi, cari să umble la târgurile Sibiului de săptămână și de țară prin oraș, să-i refereze pe aceia, pe cari îi vor afla în oraș și nu se vor înștiința, pe cari apoi Prea Cinstia Ta, fără întârziere, să mi-i arăți mie spre pedeapsă». (Nr. 829 din 1856).

În dorința sa cea mare de a-și vedea biserica și neamul în rând cu alte popoare din patrie, cu aceeași bunăvoință, nepărtinire și dreptate se purta și față de ceilalți fii sufletești și slujbași bisericești. Înaintându-se plânsoarea asupra unor epitropi că-s «bețivi și netrebnici», în aceeași zi scria și însărcină oficiul protopopesesc «ca eșind în fața locului, să faci ce vei afla de lipsă în privința aceasta, spre îndestularea obștii și spre binele bisericii de acolo, ear rezultatul, la timpul său să-l arăți încoace». (Nr. Cons. 436 din 1852).

(Urmează)

de armata română care n'a cruțat nimic ca să vadă unirea înfăptuită, nu e mai puțin adevărat că noi care am rămas, trebuie să consolidăm, să întărim, ceea ce am câștigat. Și cine mai mult decât dascălii, sânt acei chemați ca să pregătească generația de mâine și să pună adevărate temelii neamului nostru? România de ieri nu mai este România de azi. Rolul României de azi este poate rolul pe care îl avea odinioară Austria în orientul Europei: un rol civilizator pe care trebuie să-l împlinim noi, și datorită fiecărui dascăl este să se gândească cum să ajungem la aceasta. Eu am văzut că corpul didactic este la înălțime, dar am văzut că și poporul nostru este la înălțime. Când în vechiul regat, la o simplă cerere a mea sătenii au construit aproape 2000 de școli care costă un miliard, — este semn ca acest popor are conștiința menirii lui. În jud. Buzău o femeie bătrână și-a dat tot locul până în tinda casei pentru școală, și un alt bătrân și-a dat tot locul cu casă cu tot. *Un preot din jud. Neamț a dat 120.000 lei să se facă școală în comuna lui.* Ei bine, — încheie dl. ministru ministru — când un popor are o astfel de țărânițe, acest popor va trăi și el va fi factorul de civilizație în această parte a lumii. —

La sfârșitul vorbirii sale, dl. ministru a fost îndelung ovacionat și aplaudat de asistență.

Fie, ca aceasta bună lecție să servească tuturor de învățătură, că nu desconsiderând biserica și pe slujitorii ei, se ridică cineva, ci din contră. —

Mai observăm că dl. revizor școlar pomenit și membru al sinodului arhidiecezan n'a aflat de cuviință să invite nici oficiul protopopesesc din Brașov și nici pe un preot din Săcele la congresul învățătoresc.

Deocamdată atât.

Corespondentul.

Icoană reprezentând pe A. Șaguna

Dl. profesor i. p. Dumitru Comșa, neobositul muncitor pentru luminarea neamului, a avut nimerita idee de-a pregăti, cu ocazia semicentenarului morții Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna, un admirabil tablou în culori reprezentând pe marele nostru Arhipăstor în oădădiile sale strălucitoare.

Institutul sibiian de arte grafice al dlui Jos. Drotleff, a făcut prin acest tablou în 9 culori, o lucrare desăvârșită care îi aduce deosebită cinste.

Tabloul, editat cu mari cheltuieli și multă îngrijire de dl. profesor D. Comșa, va fi o podoabă atât pentru casele preoțești, cât și pentru ale celorlalți intelectuali și ale țărânimii noastre.

Se poate cere de-adreptul dela editorul său, dl. profesor D. Comșa în Sibiu, precum și dela Librăria Arhidiecezană. Prețul 50 Lei.

Dela cercurile religioase

În timpul din urmă I. P. S. Mitropolitul Nicolae, cu mult interes urmărește lucrarea cercurilor religioase. S'a constatat că această activitate este din cele mai binefăcătoare asupra poporului. Ani întregi vorbesc poporenii despre bunele povești auzite dela preoții conștienți, cari au la inimă prosperarea poporului.

Poveștile date cu ocazia serviciului în sobor se întipăresc mai adânc în memoria țărânului, — căci și momentul în care se dau aceste povești e sfânt și înfricoșat.

Cercul religios al Branului de sus a ținut serviciu în sobor în parohia Fundata. Un fapt îmbucurător și totodată surprinzător pentru preoțimea din Bran a fost acela, că preotul N. Cărmănuș, nu s'a mărginit a primi cu brațele deschise numai preoțimea din cercul său — ci fără a fi îndemnat de cineva — lucru care până azi nicăeri nu s'a practicat — a invitat și preoțimea din vechiul regat la acest praznic religios. Preoții cari au fost mai în apropiere au și participat, chiar dela începutul serviciului divin — foarte plăcut surprinși de actul colegilor din Bran. De astădată au participat numai 2 preoți, anume Ion Răuțescu paroh în Dragoslavele — persoană de o vastă cultură. (A venit dela o depărtare de 26 Km). Apoi a mai participat preotul P. Pungoci din istoricul și națio-

nalul orășel Rucăr. Ambii, cu cele mai bune sentimente pentru colegii din Transilvania, și-au exprimat dorința ca și preoțimea brăneană să participe la serviciile ce le vor face în jud. Muscel. Promițând că și ei — de vor fi invitați mai de timpuriu — vor participa în corpore la serviciile noastre.

Serviciile în sobor produc o impresie profundă asupra poporului. Mai ales cazul de față când preoțimea care mai ieri alaltăeri era despărțită prin o frontieră artificială — astăzi se întrunește să steargă și frontiera din inimi, — punând fiecare câte o petrică la marea zidire: România întregită — începută de ostașul român...

E de dorit ca aceste servicii să se facă cât mai des în cât mai multe comune.

La sf. liturghie istețul preot I. Balca a ținut o frumoasă predică, iar la sf. maslu păr. I. Răuțescu din Dragoslavele a ținut o cuvântare instructivă despre creșterea religioasă a tinerimii de azi. Biserica era arhiplină de popor — ceea ce dovedește în deajuns că poporul nu numai că ascultă, dar și urmează staturile conducătorilor săi.

Biserica fixată de poporenii ascultători și evlavioși, dovedește că tot de jos dela opincă trebuie să se înceapă regenerarea morală. E de dorit ca de acum înainte, nu numai la cercurile religioase să fie invitați — nu numai preoți — ci și ceilalți intelectuali din ținuturile vecine. Ce frumos ar fi b. o. să vină la serbările noastre, la adunarea «Asociațiunii» și la alte multe întruniri, frații noștri din vechiul regat.

Ce lucru frumos ar fi să se țină conferințele preoțești în localități istorice din regat — să dispară ura, batjocurile, dintre frați, — căci ce e mai bine și frumos, decât când «frații locuiesc împreună».

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală, Lumea copiilor, Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

Știrile zilei

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, însoțit de asesorii Mateiu Voilean, Dr. I. Stroia și Dr. Proca, a plecat în 3 Iulie n. cu trenul de dimineață la Brad, spre a presida primul examen de maturitate ce se va ținea în 4 l. c. la gimnaziul nostru din Brad.

Cu această ocaziune I. P. S. Sa va vizita și mai multe parohii din jurul Bradului, între cari și comuna Cebea, în cimiteriul căreia, sub gorunul lui Horia, își doarme somnul de veci eroul nostru național Avram Iancu.

Moartea lui C. C. Arion. Miercuri seara a încetat din viață, în București, unul dintre membri marcanți ai partidului conservator-progresist. C. C. Arion, profesor de dreptul comercial la universitatea din București, de mai multe ori ministru și delegat la conferințele de pace din 1913 și 1918. A trăit 66 de ani. S'a deosebit prin lucrările sale juridice, apretiate de savanții dreptului.

Predică în catedrală. Dumineca trecută, la finea sfintei liturghii, a rostit în catedrala noastră o frumoasă predică preotul Ioan Popa, prof. la școala superioară de comerț.

Numire. Domnul Teodor I. L. Umbeck a fost numit vice-consul pe lângă Consulatul Republicii Statelor Unite ale Americii de Nord la București.

Macedonemânii și comemorarea lui Șaguna. Sâmbătă seara s'au întrunit în localul societății din București toți membrii consiliului de 35 al soc. Consiliul, a ales ca delegați ai comisiei, ce va veni la Sibiu, — reprezentând societatea de cultură Macedo Română la serbările comemorării mitropolitului Andrei Șaguna, de origine român macedonean din comuna Moscopole, — pe următorii d-ni consilieri: Ion Grădișteanu, președintele soc., Valaori, N. Batzaria, Dr. Dudumi, T. Dinischiotu, vicepreședinti și membri consilieri în comitetul executiv al soc., precum și pe d-nii consilieri G. Murnu, Cezar Papacostea, profesori universitari; Dr. Ghiulamis, T. Hagiogogu, Vanghele Hrisicu, ziariști pe D. Caracotta, C. Dabu, Gh. Simota, Iorgu Steriu și V. Ciamba.

Despărțământul Sibiu al Asociației clerului și-a ținut Vineri în 29 Iunie n. adunarea sa. Prezenți au fost 46 membri. La ședință s'au citit rapoartele, s'au tratat teme referitoare la catehizare, catehizarea ucenicilor, organizarea tinerimii în societăți cu caracter religios, temă din pastorală. La ora 12 a fost parastas în catedrală. După amiază o parte din cei prezenți au făcut o excursie la Rășinari.

Publicațiune. Dela Prefectura poliției orașului Sibiu: În conformitate cu Legea pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite, toți vânzătorii de legume și fructe sânt invitați a afișa în loc vizibil, pe fiecare marfă, *prețul de vânzare*, în decurs de 24 ore dela data acestei publicațiuni. Cei ce nu vor conforma, vor fi dați în judecată comisiei de speculă. Sibiu, 28 Iunie 1923. *Prefectura Poliției orașului Sibiu.*

Nr. 429—1923

(86) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Chesler**, din protopresbiteratul Târnava, se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, ear concurenții cu prealabilă încunoștiințare, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta sau a celebra.

Cetatea-de-baltă, 27 Mai v. 1923.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Târnava.

Nicolae Todoran,
protopop.

Nr. 110—1923

(92) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. II a **Petrița Brad** cu filia **Malea** din protopresbiteratul Hațeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile concursuale provăzute cu documentele necesare subsemnatului oficiu în termenul arătat și a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 27 April 1923.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al tractului Hațeg în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. C. Popescu,
protopop.

Nr. 217—1923

(87) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III a **Fintoag**, protopresbiteratul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile.

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B.

Concurenții își vor înainta petițiile subsemnatului oficiu protopopesc, și se vor prezenta în parohie — ținând cont de dispozițiile regulamentare — pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al tractului Dobra în înțelegere cu comitetul parohial.
Dobra, 28 Mai 1923.

Iosif Morariu,
protopop.

Nr. 859.

(91) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a doua din **Beclean**, protopresbiteratul Făgărașului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, ear concurenții, cu prealabilă încunoștiințare, se vor prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta sau a celebra.

Făgăraș, la 15 Iunie 1923.

Oficiul protopresbiteral român ortodox în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea,
protopresbiter.

Memoriile lui Șaguna

— Volum festiv —

Au apărut:

Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna din anii 1846—1871, volum festiv publicat de Consistorul Arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu la aniversarea a 50-a dela adormirea în Domnul a Marelui Arhiereu.

Volumul, de 112 pagini, conține însemnările lui Șaguna despre faptele și întâmplările momentuoase din viața sa. După cuvintele introdusătoare urmează, an de an, expunerea acestor fapte și întâmplări, care se publică acum întâia oară în întregime.

În volum se mai cuprind și câteva lamuriri, date de răposatul Arhiereu-vicar, Dr. Ilarion Pușcariu, cu privire la aceste Memorii, precum și mai multe ilustrațiuni, ear la sfârșitul cărții se poate citi: Ziarul lui Șaguna din 1857.

Asupra acestei prea interesante publicațiuni vom reveni.

Cartea se găsește de vânzare în Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Prețul 25 lei.

„DACIA TRAIANĂ” institut de arte grafice, de editură și compactorie, societate pe acții în Sibiu

Convocare

Domnii acționari ai institutului de arte grafice, de editură și compactorie «*Dacia Traiană*» s. p. a. Sibiu, sânt invitați, în conformitate cu articolul 12 din statute, a se întruni în

a II-a adunare generală

care se va ține în sala de ședințe a Creditului Technic transilvănean, Sibiu, strada Carmen Sylva Nr. 10, *Sâmbătă în 14 Iulie n. 1923*, la ora 5 după masă.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Darea de seamă e Consiliului de administrație și a Consiliului de cenzori.
3. Descărcarea Consiliului de administrație și Consiliului de cenzori.
4. Hotărâre privitor la profitul realizat.
5. Alegerea unui membru în Consiliul de administrație cu mandat de un an.
6. Modificarea articolelor 5 și 10 din statute.

Domnii acționari, cari doresc să ia parte la adunarea generală, sânt rugați să depună titlul provizoriu la casieria societății cel mult până la 10 Iulie a. c.

Dacă adunarea generală nu ar întruni condițiunile art. 13 din statute, pentru a putea delibera și hotărâ, adunarea generală se convoacă tot acum pe 21 Iulie, în același local și la aceeași oră, când se va ține cu ori și câți acționari vor fi prezenți.

Sibiu, la 6 Iunie 1923.

(82) 2—2

Consiliul de administrație.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Activa

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1922

Pasiva

	Lei	b.
Cassa, numărare	12,003	56
Materiale brute	231,295	17
Anticipațiuni	744	92
Mașini, litere, scule	1,011,400	—
Mobiliar	64,000	—
Debitori	525,023	46
	1,844,467	11

	Lei	b.
Capital	1,000,000	—
Creditori	829,481	41
Profit curat	14,985	70
	1,844,467	11

Debit

Contul Pierdere și Profit

Credit

	Lei	b.
Amortizări	65,976	54
Salare și leaflă lucrătorilor	453,145	39
Interese de Cont Curent	89,002	55
Impozit, chirie, spese	54,453	59
Pierdere din 1921	119,590	72
Profit curat	14,985	70
	797,154	49

	Lei	b.
Diverse venite dela tipografie și compactorie	797,154	49
	797,154	49

Sibiu, la 31 Decemvrie 1922.

Preda, director executiv.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Ioan Bunea m. p., vice-preș.

Dr. Comșa m. p.

Constantin Popp m. p.

Ioan Rebea m. p.

Dr. Cristea m. p.

Gh. Joandrea m. p.

Ioan Băilă m. p.

C. Stoianovici m. p.

Dr. T. Petrașcu m. p.

Gh. Simțion m. p.

Subsemnatul Consiliu de cenzori am examinat conturile de sus și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății.

Sibiu, la 17 Aprilie 1923

N. Togan m. p. președinte

Anghel Bena m. p. contabil expert

Ioan Grula m. p.

Elie Petruțiu m. p.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane